

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Beslutande

Minister

Fredrik Karlström

Föredragande

Rättssakkunnig

Max Andersson

Justerat

Omedelbart

.....
Ärende/Dnr/Exp.

.....
Beslut

Nr 84

Begäran om utlåtande om inrikesministeriets förstudie om
behoven att ändra bestämmelserna om medborgarskap.

ÅLR 2020/5161

380 Rk1a

Landskapsregeringen beslöt avge utlåtande enligt **bilaga 1**.

UTLÅTANDE	Nr 380 Rk1a	Sidnr 2 (3)
Datum 30.6.2020	Dnr ÅLR 2020/5161	

Bilaga 1

Inrikesministeriet

kirjaamo@intermin.fi
maahanmuutto-osasto@intermin.fi

Hänvisning
SM2018977
00.01.05.00
SMDno-2019-1971

Kontaktpersoner
Max Andersson
Rasmus Lindqvist

Ärende
**BEGÄRAN OM UTLÅTANDE OM
INRIKESMINISTERIETS FÖRSTUDIE OM
BEHOVEN ATT ÄNDRA BESTÄMMELSERNA OM
MEDBORGARSKAP**

Bakgrund

Inrikesministeriet har begärt ett utlåtande av landskapsregeringen om en förstudie om behoven att ändra bestämmelserna om medborgarskap. Landskapsregeringen ombeds uttala sig om de punkter som gäller visande av språkkunskaper i svenska med studier som avlagts på Åland. En särskild bilaga om detta har tillsänts landskapsregeringen.

Enligt 13 § 1 mom. 6 punkten i medborgarskapslagen (FFS 359/2003) ska en sökande beviljas finskt medborgarskap om han eller hon när ansökan avgörs har nöjaktig förmåga att i tal och skrift använda finska eller svenska eller i stället har motsvarande kunskaper i finskt eller finlandssvenskt teckenspråk. Bestämmelser om bevis på tillräckliga språkkunskaper för medborgarskap finns i 17 § i medborgarskapslagen. Bestämmelser om undantag från språkkunskapsvillkoret finns i 18 b §.

Enligt förstudien har förteckningen i 17 § i medborgarskapslagen underlättat Migrationsverkets arbete. Det har dock ansetts befogat att utreda om ytterligare några sätt att visa språkkunskaper kan fogas till förteckningen, som är avsedd att vara uttömmande. Detta gäller till exempel yrkesexamina som avlagts på Åland och motsvarar de yrkesexamina som avses i 17 § 6-7 punkten i medborgarskapslagen. Punkterna innehåller hänvisningar till rikslagstiftning, lagen om yrkesutbildning (FFS 630/1998) och lagen om vuxenutbildning (FFS 631/1998). Detta innebär att yrkesexamen eller yrkesutbildning som avlagts på Åland inte beaktas i medborgarskapslagen. Vilket i förstudien anses vara något som bör preciseras.

I förstudien föreslås två alternativa lösningar. Antingen stryks hänvisningarna till lagen om yrkesutbildning (FFS 630/1998) och lagen om vuxenutbildning (FFS 631/1998) vilket skulle innebära att både rikslagstiftning och landskapslagstiftning omfattas av medborgarskapslagens bestämmelser om yrkesinriktad grundexamen eller yrkesinriktad vuxenutbildning. Detta på ett liknande sett som den grundläggande utbildningens och gymnasiets lärokurser nämns i 17 § i medborgarskapslagen utan hänvisningar till andra lagar. Det andra alternativet är att man uppdaterar hänvisningarna till att även innehålla hänvisning till landskapslagstiftning inom området. Vilket skulle kräva att lagen även i fortsättningen uppdateras på den här punkten.

Behörighetsfördelningen mellan riket och landskapet rörande medborgarskap och utbildning

Enligt 27 § 26 punkten i självstyrelselag (1991:71) för Åland hör medborgarskap och utlänningslagstiftning till rikets behörighet. Ändringar i rikets lagstiftning inom dessa rättsområden gäller följaktligen även på Åland. Enligt 18 § 14 punkten i självstyrelselagen för Åland har landskapet lagstiftningsbehörighet i frågor som berör bland annat undervisning.

Följaktligen omfattas inte åländsk utbildning i bestämmelser i medborgarskapslagen om dessa hänvisar till specifik rikslagstiftning inom området.

Landskapsregeringens synpunkter

Landskapsregeringen omfattar slutsatsen i förstudien om att det är mycket viktigt att språkravet i medborgarskapslagen anses vara uppfyllt även när studierna avlagts på Åland. I förstudien föreslås två alternativa lösningar för detta (beskrivning ovan). Landskapsregeringen föredrar en lösning där man i medborgarskapslagen även skulle hänvisa till landskapslag (2011:13) om gymnasieutbildning. Liknande hänvisningar till landskapslagstiftning har införts exempelvis i lag om främjande av integration (FFS 1386/2010)¹. Oavsett lösning är det väsentliga att utbildning i landskapet likställs med utbildning i riket.

I förstudien berörs endast bestämmelserna i 17 § 6-7 punkten i medborgarskapslagen angående yrkesinriktad grundexamen och yrkesinriktad vuxenutbildning. Problematiken kan anses vara liknande i 8 punkten i nämnda paragraf där det finns specifika hänvisningar till statsrådets förordning om universitetsexamina (FFS 794/2004) och statsrådets förordning om yrkeshögskolor (FFS 352/2003). Bestämmelserna omfattar inte studier som avlagts vid Högskolan på Åland som regleras i landskapslag (2002:81) om Högskolan på Åland. Landskapsregeringen anser därför att även den här problematiken bör utredas närmare när beredningen av en eventuell ändring av medborgarskapslagen fortskrider.

Ytterligare anser landskapsregeringen att nuvarande bestämmelser i medborgarskapslagen inte tillräckligt tydligt tar ställning till

¹ Se motiveringar i RP 100/2014 rd

utbildning/språkkunskaper som erhållits i svenska i Sverige. Detta med hänvisning till att det inom landskapet funnit flera uppmärksammade fall där det uppdagats svårigheter för svenska medborgare som ansöker om finländskt medborgarskap att officiellt bevisa sina språkkunskaper i svenska trots att det varit uppenbart att sådana kunskaper existerar. Även det här området bör därför vara av intresse för vidare utredning för att ytterligare förtydliga och effektivisera processen för erhållandet av medborgarskap.

Landskapsregeringen önskar ett nära samarbete med riksmyndigheterna under den vidare beredningen av ärendet gällande alla ändringar som berör landskapet Åland.

Minister

Fredrik Karlström

Rättssakkunnig

Max Andersson